

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 13  
van **FREYA PERDAENS**  
datum: 10 juli 2019

---

aan **JO VANDEURZEN**  
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

---

*Diversiteit in woonzorg - Aandacht voor lesbian, gay, bisexual en transgender (lgbt)*

Het geactualiseerde Woonzorgdecreet hecht belang aan een diversiteitsbeleid in de verschillende woonzorgvoorzieningen.

Op 3 mei 2018 diende gewezen Vlaams volksvertegenwoordiger Griet Coppé schriftelijke vraag nr. 468 in met betrekking tot cultuursensitieve zorg in woonzorgcentra. In zijn antwoord gaf de minister het volgende mee: "Het Agentschap Zorg en Gezondheid heeft in januari van dit jaar inderdaad een oproep gelanceerd voor een project rond cultuursensitieve zorg in de (semi)residentiële ouderenzorg. De bedoeling is, zoals u stelt, om vanuit een leerproces met de betrokken voorzieningen en vertegenwoordigers van etnisch-culturele gemeenschappen hefboomen aan te reiken voor een kwaliteitskader voor cultuursensitieve zorg en begeleiding." En verder: "Er is hiervoor voor het eerste jaar in een budget van 85.000 euro voorzien op de begroting van het agentschap Zorg en Gezondheid. De opdracht werd toegekend aan vzw Kenniscentrum Welzijn, Wonen en Zorg die het leerproces zal begeleiden. Omwille van de beschikbaarheid van de onderzoekers zal deze opdracht pas formeel starten op 1 juni. De looptijd van de opdracht is 1 jaar maar een verlenging met een jaar is mogelijk."

In de periode 2016-2018 werden projectsubsidies toegekend vanuit het Agentschap Zorg en Gezondheid aan de vzw KliQ die expertise en informatie bundelt en verzamelt, sensibiliseert, vormingen geeft en adviseert, in samenwerking met Çavaria, over seksuele diversiteit en genderdiversiteit. De vzw verzorgt vormingen en informatie over verschillende sectoren heen, en dus ook voor de sector woonzorg. De vzw heeft, naast intensieve en specifieke vormingen, ook een laagdrempelige en kortdurende informatiesessie uitgewerkt die toegankelijk is het bestuur en het zorgpersoneel van woonzorgcentra. Deze acties staan beter gekend onder de noemer van het project 'Tachten Tinten Grijs'.

Ook worden er doorVivo social profit (Vlaams Instituut voor Vorming en Opleiding in de social profit) onder meer voor woonzorgcentra opleidingen gegeven.

1. Wat zijn de uitkomsten van het project rond cultuursensitieve zorg in de (semi)residentiële Ouderenzorg? Zijn er binnen het project rond cultuursensitieve zorg in de (semi)residentiële Ouderenzorg specifieke bevindingen naar lesbian, gay, bisexual, transgender (lgbt) toe?
2. Werd het project van één jaar, dat op 1 juni 2018 startte, uiteindelijk met een jaar verlengd of niet?

3. Kan de minister cijfers weergeven over het aantal vormingen en opleidingen dat werd gegeven door KliQ vzw met betrekking tot lgbt in de woonzorg?

Graag een overzicht van alle opleidingen en vormingen per datum met daarbij telkens de organisatie die de vorming of opleiding heeft gevolgd en het aantal deelnemers.

4. Wordt KliQ vzw vandaag nog gefinancierd door de Vlaamse Overheid? Werden nog projectsubsidies toegekend vanuit het Agentschap Zorg en Gezondheid? Zo nee, om welke reden werden deze niet langer toegekend?
5. Vivo social profit geeft onder meer opleidingen naar ouderenzorg toe.

Is er hierbij in opleidingen voorzien waarin omgaan met lgbt bij ouderen als thema wordt meegegeven? Zijn hier plannen toe?

**ANTWOORD**

op vraag nr. 13 van 10 juli 2019

van **FREYA PERDAENS**

---

1. In aanloop van het nieuw woonzorgdecreet kreeg het Kenniscentrum WWZ (Welzijn Wonen en Zorg) samen met de KDG Hogeschool (Saloua Berdai) de opdracht om kwaliteitsbevorderende elementen aan te reiken met het oog op meer cultuursensitieve zorg in de Vlaams erkende woonzorgcentra. Er werd hiervoor een gezamenlijk plan van aanpak uitgewerkt dat opgevat is als een 2-jarig leertraject van 3 leercurves dat doorlopen wordt met drie Vlaams erkende woonzorgcentra. Elke leercurve omvat een centrale vormingsdag, een supervisie­dag op locatie en individuele coaching gekoppeld aan (observerend) onderzoek. Bedoeling is om op die manier de hefbo­men scherp te krijgen die woonzorgcentra er toe kunnen aanzetten om beter tegemoet te komen aan de verwachtingen van ouderen met een migratieachtergrond. Doorheen het leertraject werden 3 vormingsdagen georganiseerd, telkens een volledige dag. De dag omvat een thematische lezing, introductie of uiteenzetting gevolgd door uitwisseling en dialoogtafels. Daarvoor kan beroep worden gedaan op externe deskundigen of een werkbezoek worden. Er werden twee supervisie­dagen georganiseerd op locatie van een deelnemende voorziening. Bedoeling is dat met de ontvangende voorziening een programma wordt samengesteld, aansluitend bij de eigen context, zo mogelijk in samenwerking met lokale voorzieningen of doelgroeporganisatie. Dit wordt individueel samen met de ontvangende voorziening voorbereid. Tussentijds werd de mogelijkheid geboden om individueel bij de voorziening gerichte ondersteuning of uitwisseling te organiseren. Twee voorzieningen gingen hier tot nog toe op in. Het project cultuursensitieve zorg bevatte geen specifieke onderzoeksvragen of bevindingen in verband met de zorg voor lesbian, gay, bisexual, transgender ouderen.
2. Het project werd met één jaar verlengd. Het tweede projectjaar loopt van juni 2019 tot juni 2020. Tijdens het tweede werkjaar worden de leercurves afgerond. Er wordt echter vooral ingezet op de aftoetsing bij de doelgroep van oudere mensen met een migratieachtergrond zelf én op de disseminatie van de resultaten in een breder werkveld.
3. Begeleidingen vormingen door KliQ vzw.

**1. Zes trajectbegeleidingen**

In totaal kandideerden zes centra voor de Tachtigtint­prijs. Zij werden, a rato van zes dagdelen per centrum, ondersteund en begeleid in de ontwikkeling en implementatie van een goede praktijk. De ondersteuning bestond steeds uit een kennismakingsvergadering op directieniveau en een laagdrempelige vorming voor het personeel, om de kennis van het betrokken team met betrekking tot genderdiversiteit en seksuele diversiteit te vergroten. De rest van het begeleidingstraject werd opgesteld op maat, rekening houdende met de diverse domeinen waarin de grootste noden werden gedetecteerd. Hier volgt een overzicht van de verschillende contactmomenten per voorziening.

#### WZC Heiveld (Gent)

- 03/07/2017: openingsgesprek
- 02/10/2017: vorming kader
- 04/10/2017: vorming personeel
- 12/10/2017: vorming personeel
- 22/02/2018: voorbereidend overleg dialooggesprek
- 27/02/2018: dialooggesprek bewoners
- 23/03/2018: terugkoppelmoment personeel

#### Het Zorgbedrijf (Antwerpen)

- 06/09/2017: openingsgesprek
- 16/10/2017: overleg marketing
- 21/12/2017: overleg personeel
- 21/12/2017: één interview bewonersbegeleider
- 31/01/2018: twee interviews bewonersbegeleiders
- 06/02/2017: interview hoofdverpleegkundigen
- 02/03/2017: terugkoppelmoment personeel

#### WZC Mater Dei (Heikruis):

- 27/07/2017: openingsgesprek
- 13/09/2017: coaching werkgroep
- 24/10/2017: vorming personeel
- 27/10/2017: vorming personeel
- 09/11/2017: vorming personeel
- 10/11/2017: vorming personeel
- 18/01/2018: coaching werkgroep

#### WZC Amphora (Wingene):

- 06/07/2017: openingsgesprek
- 17/10/2017: vorming personeel
- 16/11/2017: vorming personeel
- 07/12/2017: vorming personeel
- 07/03/2018: intervisie personeel
- 23/04/2018: coaching werkgroep

#### WZC Stil geluk (Geraardsbergen):

- 04/08/2017: openingsgesprek
- 23/11/2017: screening communicatie
- 28/11/2017: vorming personeel
- 14/12/2017: vorming personeel
- 16/01/2018: screening communicatie
- 12/03/2018: terugkoppelmoment personeel

#### WZC Ter Leenen (Nevele):

- 12/07/2017: openingsgesprek
- 17/01/2018: vorming personeel
- 25/01/2018: vorming personeel
- 30/01/2018: vorming personeel
- 20/03/2018: coaching werkgroep
- 17/04/2018: coaching werkgroep

## **2. Zes ééndagsvormingen**

Er werd een laagdrempelig vormingspakket ontwikkeld voor de residentiële ouderenvoorzieningen, dat erop gericht is het personeel in de breedste zin van het woord kennis te laten maken het holebi- en transgenderthema en de belangrijkste noden van holebi- en transgenderbewoners aan te stippen. De vorming nam telkens

één dagdeel in beslag. Ze werd gepromoot vanuit de stuurgroep, het AZG en de communicatiekanalen van KliQ en çavaria. Alle vormingen zijn doorgegaan binnen een tijdspanne van twee maanden op volgende locaties:

- 19/10/2017: WZC Ter Beke (Wervik)
- 25/10/2017: WZC VITAS campus St. Antonius (Peer)
- 13/11/2017: VULPIA (Antwerpen)
- 15/11/2017: WZC De Strandjutter (Blankenberge)
- 28/11/2017: WZC Het Prieelshof (Lede)
- 12/12/2017: WZC Sint-Bernardus (Bassevelde)

4. Vanuit het Agentschap Zorg en Gezondheid werden geen projectsubsidies meer toegekend aan KliQ vzw na het tweede projectjaar. De evaluatie van het project was zeer positief maar er werd prioriteit gegeven aan andere thema's zoals onder andere 'Ethisch verantwoorde zorg in de woonzorgcentra' en het 'Referentiekader kwaliteit van wonen en leven voor personen met dementie'.  
De mogelijkheid blijft om via KliQ vzw de ontwikkelde tools en vormingspakketten met betrekking tot de zorg voor lgbt-bewoners in het woonzorgcentrum aan te vragen tegen betaling.
5. Er is niet echt een overlap in de aanpak en scope van het project cultuursensitieve zorg. Het leertraject met de woonzorgvoorzieningen is specifiek en gaat meer in de diepte. De kwaliteitsindicatoren van VIVO -project kunnen wellicht wel gebruikt worden in dit traject wanneer de lijst klaar is.  
De opleidingen waarin omgaan met lgbt bij ouderen als thema wordt meegegeven hebben op vandaag geen raakpunten met het vormingsaanbod van Vivo.